

Slovenski forum inovacij in kako dvigniti raven inovacijske kulture v Sloveniji

Andrej Jus

O pomenu ustvarjalnosti in spodbujanju inovativnosti v slovenski družbi govorimo, odkar razmeroma samostojno skrbimo za svojo sedanost in bodočnost. Dejstvo je, da bi si v vsem tem času želeli, da bi kot družba in država sprejeli več pozitivnih ukrepov in spodbud. To bi nas trajno usmerilo v družbo znanja in ustvarjalnosti, ki sta predpogoja za razmah inovativnosti ali bolje rečeno za dvig inovacijske kulture. Inovativnost je bila prepuščena pretežno tehnični inteligenci (inovacije naj bi bile v domeni tehnike in gospodarstva), kreativnim in odgovornim upravljavcem podjetij oziroma gospodarskih družb ter naprednim in nemirnim ustvarjalcem, med katerimi so bili tudi pedagoški delavci.

Že nekaj desetletij v Sloveniji govorimo o nizki inovacijski kulturi in izrazito majhnem številu inovacij na prebivalca. V zadnjem času se je stanje izboljšalo, kar pa je po vsej verjetnosti bolj posledica priključevanja v EU kot pa sistematičnega vlaganja v izobraževanje, razvoj in strokovno ter civilnodružbeno podporo. Dejstvo je, da si ustvarjalnosti in inovativnosti ne moremo kar na hitro pridobiti, saj je to dolgotrajen proces, kajti obe kategoriji sodita med trajnostne dejavnosti človeka, pridobljene z vzgojo, učenjem, izmenjavo izkušenj in talentom. Graditi moramo okolja za večji vpliv medsebojnega razumevanja, spoštovanja in drugačnosti in s tem postati privlačni za ustvarjalce.

Ustvarjalnost in inovativnost v določenem okolju lahko povečamo samo z dobro načrtovanim vzgojnim in izobraževalnim delom, odličnim in etično neoporečnim oznanjanjem in širjenjem njunega pomena. Odgovornost za dvig inovacijske kulture mora biti porazdeljena med vse družbene skupine, v času igre, izobraževanja, dela in prostega časa. Posebej bi lahko izpostavili nujnost sprememb v izobraževanju na vseh stopnjah, kar pa je tako obsežno delo, da bi o tej temi verjetno morali organizirati posebno konferenco. Spodbuden pozitiven odnos do inovacijske kulture in ustvarjalnosti mora biti vpleten v vseživljenjski prostor in čas, še posebej v akademskem prostoru.

Inovator, invencija, inovacija, predvsem pa njihova dodana vrednost morajo biti vidni in na očeh ne samo strokovne, temveč tudi širše javnosti. Potrebujemo okolja, ki bodo vse kar je povezano z inovacijsko kulturo, sistematično predstavljala in vzpostavljala stike na različnih ravneh ter vključevala tudi druge ustvarjalne družbene skupine in njihove dosežke (kultura, znanost...). Iz navedenega sledi, da dvig ustvarjalnosti in inovacijske kulture v družbi sodi med najpomembnejše naloge, ter v domeno vizije in najvišjih ciljev, ki si jih lahko zadamo. Ta naloga ne more biti prepuščena samo določenemu delu družbe, kot sta na primer gospodarstvo ali civilna družba ..... Za dvig ustvarjalnosti in inovacijske kulture se mora v kar največji meri zavzeti država in njene institucije s prepoznavnimi cilji in ukrepi, s čimer se bodo začele ustvarjati pozitivne vibracije v vseh družbenih skupinah. Država mora vzpostaviti vzvode, ki bodo dvignili raven inovacijske kulture in povečali zanimanje za ustvarjalno delovanje. Podobne primere poznamo v nekaterih razvitih, predvsem skandinavskih državah in državah daljnega vzhoda.

1. Primer: Slovenski forum inovacij

Slovenski forum inovacij je nedvomno osrednja prireditelja s področja inovacij pri nas in je izjemno pozitiven primer pravičnega ravnanja države (Ministrstvo za gospodarstvo) in njenih institucij (JAPTI).

2. Začetek

Leta 2006 je bil na pobudo nekaterih posameznikov in Ministrstva za gospodarstvo v okviru prireditve Hevreaka! Razvojna moč Slovenije organiziran 2. slovenski forum inovacij, katerega glavni cilji so bili:

- promocija in podpora razvoju inovacij in inovativnemu podjetniškemu okolju,
- promocija tehnološkega razvoja, znanosti in gospodarstva
- spodbujanje razvoja na znanju temelječe družbe

Vsi trije cilji so bi uresničeni in so predstavljali temelj za nadaljnje aktivnosti. V nadaljnjih treh letih se je stanje zelo spremenilo v pozitivnem smislu.

Na Slovenski forum inovacij so podjetja in posamezniki – inovatorji prijavi 285 inovacij, invencij, inovativnih in podjetniških predlogov in storitev. Posebna komisija, v kateri je sodelovalo skoraj 50 strokovnjakov iz različnih okolij (kar je nedvomno velik komunikacijski dosežek), je izbrala 50 najboljših, organizatorji in izvajalci pa so izpeljali celovit sistem predstavitve, ki je obsegal:

- jezikovno, slikovno in grafično obdelavo predstavitve invencije – inovacije,
- izdelavo velikega plakata z izbranim gradivom, s postavitvijo inovacije v razstavni prostor,
- objavo gradiva v katalogu,
- objavo gradiva na internetu (portal SFI),
- govorno predstavitev, podprto s predstavitveno tehnologijo na odprtem odru,
- dodatno predstavitev v poslovnem stičišču za poslovne partnerje.

Na podoben način je bilo predstavljenih še 50 izbranih razvojno-raziskovalnih projektov in dosežkov.

Za vse prijavljene je bilo prvič v Sloveniji organizirano poslovno stičišče, v katerem je bilo več kot 83 poslovnih stikov in stikov s podpornim okoljem. Za prvo leto zelo spodbudno.

Na prireditvi Hevreaka! so bili ustvarjeni štiri forumi:

- slovenski forum inovacij,
- slovenski forum raziskav in razvoja,
- slovenski forum družbe znanja,
- slovenski forum IKT.

V okviru forumov so se predstavili še, inovativna podjetja, tehnološke mreže, tehnološki parki, strokovna društva, študentska ustvarjalna društva ter napredni laboratoriji fakultet iz vseh slovenskih univerz in aktivni slovenski inovatorji. Strokovni – izobraževalni program je obsegal 82 dogodkov.

Tako je bilo ustvarjeno obetavno okolje za promocijo v širšem družbenem okolju in za daljši čas. Prvič smo lahko na dogodek organizirano povabili mladino in jim z vodenim ogledom predstavili dobrobiti ustvarjalnosti in inovativnosti ter jih poskušali navdušiti za ustvarjalno udejstvovanje. Kljub različnim zadržkom je v celoti zaživelo poslovno stičišče, ki se je v naslednjih letih razvilo v zelo koristen komunikacijski in poslovni prostor. V treh dneh se je prireditve udeležilo skoraj 5000 obiskovalcev, kar je za tako majhno državo in narod izjemno veliko.

3. Nadaljevanje

Od celovite prireditve Hevreka!, s štirimi forumi se je v naslednji dveh letih ohranil samo slovenski forum inovacij, ki se je povsem lepo umestil v strokovni pa tudi poslovni prostor in s pomočjo Ministrstva za gospodarstvo in v organizaciji Javne agencije za podjetništvo in tuje investicije postal odlično okolje za:

- predstavitev in uveljavitev invencij in inovacij,
- vzpostavljanje poslovnih stikov med inovatorji in podpornim okoljem,
- promocijo podpornih okolij,
- uveljavitev poti podjetniške zamisli,
- uveljavitev inovativnih podjetij,
- predstavitve evropskih in državnih spodbud za povečanje inovativnosti ter krepitev podjetništva,
- prikaz ustvarjalnosti mladih.

2. in 3. Forum inovacij sta v letu 2008 dobila potrditev v slovenskem in tudi že v mednarodnem prostoru. Podatki o udeležbi na obeh forumih so sledeči:

- 352 prijavljenih invencij in inovacij,
- 70 uvrščenih predlogov za razstavo in druge predstavitve,
- 20 predstavljenih inovativnih podjetij,
- 5 najboljših študentskih predlogov,
- več kot 200 srečanj v poslovnem stičišču,
- veliko povečanje sodelovanja organizacij podpornega okolja,
- povečanje števila organiziranih in vodenih obiskov,
- več kot 200 % povečanje zanimanja medijev (objave),
- povečanje stikov med univerzo in gospodarstvom,
- povečanje kvalitete nastopov inovatorjev pred strokovno in širšo javnostjo,
- povečanje prepoznavnosti podpornega okolja, še posebej državnih institucij,
- povečanje kvalitetnih inovativnih predlogov (strokovno mnenje nacionalne komisije),
- zelo dobre ocene obiskovalcev in inovatorjev o izvedbi in organizaciji,
- vključitev mladih inovatorjev in članov Gibanja znanost mladini v program in razstavo.

Inovatorjem, podjetjem, izobraževalnim ustanovam, mladim in zainteresiranim posameznikom je bilo ponujeno veliko izobraževalnih in strokovnih dogodkov in svetovanj, s katerimi je marsikatera ideja doživela svoje nadaljevanje. Vzpostavljeni so bili pomembni projekti in aktivnosti, ki so danes vpeti v različna poslovna in strokovna dogajanja, kot so npr: Pot podjetniške zamisli, Inovativna Slovenija, Start up Slovenija ...

4. Kako do dviga inovacijske kulture

- Širjenje človeške ustvarjalnosti v vseh okoljih in v vseh starostnih dobah. Začne se v družini, nato v vzgojno izobraževalnem okolju, na delu, v prostem času ...
- Objavljanje spodbudnih člankov v vseh medijih in na medmrežju ter izdajanje priročnikov, e-gradiv za vse starostne stopnje ....
- Raznovrstno nagrajevanje inovativnih učiteljev in mentorjev
- Prirejanje dogodkov (konference, razstave, seminarji ....) v lokalnih okoljih in v nacionalnem okolju ter predstavljanje inovacijskih dosežkov širši javnosti.
- Ustanavljanje fundacij, društev, klubov .... za spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti.
- Prirejanje poletnih šol in taborov ustvarjalnosti in inovativnosti.
- Uveljavljanje inovativnega in etičnega podjetništva.
- Spodbujanje izmenjave izkušenj med inovatorji in podpornimi okolji – izpostavljanje dobrih praks.
- Povečanje skrbi za inovatorje na področju zaščite intelektualne lastnine.
- Inovatorjem bi morali vpeljati v podjetniško in marketinško izobraževanje tet jim nuditi vsestransko tehnično in organizacijsko pomoč (primer so lahko vrhunski športniki ali kulturni ustvarjalci).

Slovenski forum inovacij je eno od okolij, ki pomaga dvigovati raven inovacijske kulture v Sloveniji, v sodelovanju z vsemi organizacijami, institucijami in posamezniki, ki so kakor koli vpeti v inovacijsko verigo in v pot podjetniške zamisli. Zelo pomembno je, da je SFI samostojno in neodvisno okolje, ki je namenjeno vsem zainteresiranim. Pomembno je, da to okolje povezuje in razvija enakopravne medsebojne odnose med vsemi, ki vanj prihajajo in je odprto za vse. Podoben organizacijski model bi se moral uveljaviti tudi na regionalni ravni, v večjih izobraževalnih ustanovah in gospodarskih družbah.

O avtorju

Andrej Jus, Inštitut Hevreka!,
e-pošta: andrej.jus@hevreka.si